

ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ ЛАБОРАНТОВ МЕДИЦИНСКИХ В УКРАИНЕ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

В.П.Пишак, О.В.Пишак, Т.И.Сук

Резюме. В статье освещены проблемные вопросы обучения лаборантов медицинских. возможны пути преодоления и перспективы улучшения качественного уровня подготовки специалистов из специальности „Лабораторная диагностика“.

Ключевые слова: лабораторная диагностика, лаборант медицинский, Болонский процесс, бакалавр, магистр.

PROBLEMS OF TRAINING MEDICAL LABORATORIANS IN UKRAINE AND WAYS OF THEIR OVERCOMING

V.P.Pishak, O.V.Pishak, T.I.Suk

Abstract. The paper takes up problematic issues of teaching medical laboratorians, possible ways of overcoming and prospect of improving the qualitative level of training specialists in the speciality - „Laboratory Diagnostics“.

Key words: laboratory diagnostics, medical laboratorian, Bologna process, bachelor, master.

УДК 614.254.3:378.146

Н.І.Прунчак, С.І.Прунчак

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА “МЕДСЕСТРИНСТВО В СІМЕЙНІЙ МЕДИЦИНІ”

Чернівецький медичний коледж (директор – доц. О.Ф.Кулик)
Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

Резюме. Враховуючи необхідність підвищення якості підготовки медсестер, що регламентують нові умови розвитку ринку медичної інформації та техніки, описано досвід використання проблемного навчання зі

спеціальності “Сестринська справа” з предмета “Медсестринство в сімейній медицині”.

Ключові слова: проблемне навчання, медсестринство, сімейна медицина.

Вступ. В останні десятиріччя ситуація в Україні та світі свідчить про наявність проблеми нестачі кваліфікованого медичного персоналу. Так, за даними різних авторів, недостатня кількість медсестер може уповільнити здійснення програми ВООЗ “Здоров’я для всіх” не тільки в країнах, що розвиваються, але й у багатьох розвинених країнах [2,6]. Поряд з цим слід відзначити зростання потреби у медсестринському персоналі одного із найбільш перспективних напрямів системи охорони здоров’я України – сімейної і страхової медицини [4,9]. Водночас необхідно враховувати те, що з розвитком новітніх інформаційних технологій, медичний ринок праці потребує якісно нового фахівця – медичної сестри з високим професійним рівнем знань та вмінь [5,7]. Таким чином, сьогодні доцільно вважати зростаючу потребу в реформуванні медичної освіти і створенні єдиного стандарту медичного персоналу. Це змусило уніфікувати стандарти викладання, оцінювання та ліцензування фахівців [1,8]. Однак багато питань залишаються ще остаточно не вивченими. Так, незважаючи на необхідність прийняття уніфікованих стандартів викладання, все ж таки виникає необхідність їх адаптування до потреб системи охорони здоров’я України.

Основна частина. Досвід роботи практичного навчання в навчальних закладах освіти І-ІV

рівня та результати проведених психологічно-педагогічних досліджень довели необхідність відмовитися від уявлень про навчально-виховний процес як тільки про процес повідомлення і передачі інформації. Система накопичення знань згідно з традиційними уявленнями в умовах сьогодення втрачає своє пріоритетне значення при проведенні навчально-виховного процесу. Натомість роль сучасного викладача набуває іншого змісту: надати рекомендації щодо вирішення проблем студентського колективу, заохотити групову форму навчання, вдосконалити володіння предметом та необхідним методичним матеріалом, а також, що є найголовнішим – використати індивідуальний та диференційований підхід до активізації пізнавальної діяльності кожного конкретного студента [3]. Останнім вимогам повинна відповідати адекватна педагогічна технологія, якою певною мірою слід визнати проблемне навчання, основна мета якого полягає в забезпеченні активного ставлення студентами до оволодіння знаннями, інтенсивного розвитку їхньої самостійної пізнавальної діяльності та індивідуальних творчих здібностей. Основною базою проблемного навчання є методика застосування проблемних виробничих ситуацій, що є досить різноманітними в практиці медсестри, на різних видах навчальних занять та пізнавальної діяльності студен-

тів. Відповідно до рівня складності проблемних завдань, можна визначити чотири рівні проблемності:

- рівень, що зумовлює репродуктивну діяльність студентів (дії за зразком) – найнижчий рівень пізнавальної діяльності;
- рівень, що забезпечує використання попередніх знань у новій ситуації;
- репродуктивно-пошуковий рівень;
- творчий рівень.

Враховуючи різний ступінь проблемності, відзначено чотири рівні мислення:

- рівень звичайної “несамостійної” активності – сприйняття студентами пояснень викладача, засвоєння зразків розумових дій за певних умов проблемних ситуацій;
- рівень напівсамостійний – використання попередніх знань у нових ситуаціях за участю студента;
- самостійний рівень – самостійна робота студента з літературою, використання попередніх знань у нових ситуаціях, прийняття рішень із незначною допомогою викладача;
- рівень творчої активності – відкриття нових способів вирішення проблеми, формування самостійних доказів.

Таким чином, встановлення різного рівня складності проблеми допоможе студенту використати як попередні, базові знання, так і сприятиме пошуковому, творчому мисленню особистості. Виходячи з цього, нами, згідно із запропонованими рекомендаціями, апробовано викладання матеріалу з предмета “Медсестринство в сімейній медицині” у вигляді проблемної лекції. Так, була поставлена проблема, що доступно викладена та усвідомлена студентами, у результаті цього в групі виникли ідеї щодо вирішення цієї проблеми, сформульовані та обґрунтовані робочі гіпотези та спрямовано їх відбір у бік кінцевого результату, проведена перевірка правильності вирішення проблеми. Досвід проведення занять у вигляді постановки та вирішенні проблемних ситуацій показав сприйняття матеріалу студентами, що знайшло віддзеркалення в підвищенні якісного показника за результатами контрольних робіт. Так, якщо підведення рубіжного контролю знань за попередні заняття виявило показники якісної успішності в межах 57,0–59,0%, то при залученні проблемних форм і методів навчання відмічено тенденцію до зростання показника якісної успішності до 65,0–68,0% ($p > 0,05$). Таким чином, переваги проблемного навчання, на нашу думку, є безперечними. З одного боку, викладач спілку-

ється зі студентами як співрозмовник, що ділиться власним науково-практичним досвідом, з іншого боку – матеріал лекції включає обговорення матеріалу з різних точок зору на вирішення конкретної медичної проблеми. Проте, найголовніше, формується вміння студентів працювати в команді поряд із необхідністю самостійного прийняття рішення, що вимагає активного творчого мислення та нових шляхів вирішення створеної викладачем проблеми.

Висновок

Впровадження проблемного навчання дає змогу підвищити ефективність засвоєння студентами нового матеріалу з предмета “Медсестринство в сімейній медицині”, що є ще одним кроком на шляху формування висококваліфікованого медичного персоналу – медсестри, як базової ланки в системі охорони здоров'я населення.

Література

1. Господарський І.Я. Досягнення і проблеми в процесах реформування вищої медичної освіти в Австрії // Медична освіта. – 2006. – №1. – С.11-14.
2. Кулл Д.С. До питання нестачі медичних сестер // Медична освіта. – 2006. – №3. – С.24–28.
3. Мілевська Л.С., Ліщенко О.Н., Прокопчук А.І. та співав. Фактор викладача в системі американської медичної освіти // Медична освіта. – 2006. – №1. – С.50–51.
4. Наказ МОЗ України №1 від 08.01.2004 “Про удосконалення моніторингу первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини та уніфікації відповідної облікової медичної документації”.
5. Наказ МОЗ України №585 від 08.11.2005 “Про затвердження “Програми розвитку медсестринства України на 2005-2010 рр.”.
6. Олійник О.В. Причини браку медичних сестер у різних країнах світу // Медсестринство. – 2006. – №1. – С.59-62.
7. Хабарова Н.А., Андрейчин С.М., Бількевич Н.А. Сучасні погляди на медсестринську освіту // Медична освіта. – 2006. – №3. – С.20–22.
8. Davis A.K., Stearns J.A., Chessman A.W., et al. Family Medicine Curriculum Resource Project: Overview // Family Medicine J. – 2007. – Vol.39, №1. – P. 87–93.
9. Stearns J.A., Stearns M.A., Paulman P.M. et al. Family Medicine Curriculum Resource Project: The Future // Family Medicine J. – 2007. – Vol.39, №1. – P.32–38.

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРЕДМЕТА “МЕДСЕСТРИНСТВО В СЕМЕЙНОЙ МЕДИЦИНЕ”

Н.И.Прунчак, С.И.Прунчак

Резюме. Учитывая необходимость повышения качества подготовки медсестер, которые регламентируют новые условия развития рынка медицинской информации и техники, описан опыт использования проблемного обучения студентов из специальности “Сестринское дело” по предмету “Медсестринство в семейной медицине”.

Ключевые слова: проблемное обучение, медсестринство, семейная медицина.

TOPICAL ISSUES OF TEACHING THE SUBJECT - "NURSING IN FAMILY MEDICINE"

N.I.Prunchak, S.I.Prunchak

Abstract. Taking into account the need of raising the quality of training nurses regulated by new conditions of the development of the markets of medical information and technique, the experience of using problematic teaching in the speciality "Nurse Business" of the subject - "Nursing in Family Medicine" has been described.

Key words: problematic teaching, nursing, family medicine.